

Una precisió sobre les recerques i les publicacions de Martí Vergés pel que fa a la història dels rellotges i de la catedral

Deia el dia de l'homenatge a Martí Vergés que la feina feta ha restat majoritàriament inèdita, de tota manera això s'ha de concretar, hi ha algunes publicacions que voldria que constessin dins del seu ampli currículum.

La dilatada recerca sobre història dels rellotges va quedar del tot inèdita.

La recerca arxivística, i l'estudi de la documentació estava feta, hi havia un esquema de la possible publicació, i també alguns capítols redactats. En Martí no va acabar mai de redactar l'estudi de les característiques tècniques dels rellotges, les tenia tant clares que no li valia la pena perdre el temps posant-les per escrit. A més la prematura mort de Manuel Arranz, esdevinguda fa 30 anys, historiador que col·laborava amb nosaltres estudiant el rellotge de La Llotja, va fer que es perdés part de la feina feta.

Fa cinc o sis anys, en Vergés va voler re-emprendre el tema i va animar-me a publicar-ho; però tot estava molt dispers en papers mecanografiats i còpies en paper carbó, algunes notes documentals perdudes, si bé els documents transcrits els conservaven, mai no vàrem recuperar el que tenia Manuel Arranz. La malaltia d'en Martí i la feina que jo tenia a la universitat van impedir tirant endavant la hipotètica publicació.

Pel que fa a la recerca sobre la catedral de Barcelona, es va poder descobrir la ubicació de la catedral romànica i la progressiva transformació fins a la catedral gòtica, treball que va guanyar el premi Puig i Cadafalch de 1978, i que ha restat inèdit.

En aquesta obra Martí Vergés va recopilar tot el que s'havia escrit anteriorment sobre la situació de la catedral, fins arribar a l'origen de l'error, i veure que tots els autors posteriors l'havien anat copiant, mentre la documentació ens donava pistes sòlides sobre d'ubicació real del temple. Per altra banda va confeccionar un mapa de la Barcelona del segle XI en el que va anar situant les finques que podíem documentar, de manera que la catedral havia d'estar en l'únic espai lliure. Va ser una trencaclosques apassionant.

Aquest minuciós treball, com he dit, va restar inèdit. De tota manera en vàrem publicar un breu resum:

Vergés, Martí; Vinyoles, Teresa, "La Catedral romànica de Barcelona", *Lambard*, n. 3 (*Amics de l'Art Romànic, Institut d'Estudis Catalans, 1987*) ps. 97-102.

Degut a aquesta publicació ens van demanar que redactéssim l'article corresponent a la catedral de Barcelona per la Catalunya Romànica

Vergés, Martí; Vinyoles, Teresa, "L'evolució històrica de la Seu de Barcelona",

Catalunya Romànica, vol. 20 (Fundació Enciclopèdia Catalana, 1992).

Com sempre passava amb en Martí Vergés, s'havia d'arribar al fons de tot, als orígens, al perquè de cada cosa. Hi va haver dos temes pels que es va interessar particularment i que va voler aprofundir. Per un costat va llençar la hipòtesi de l'existència d'una catedral preromànica, anterior a la del segle XI, i posterior a la visigòtica de la que hi ha vestigi arqueològics. Va ser una recerca apassionat basant-nos en hipòtesis i en alguns indicis documentals, vàrem publicar la nostra teoria:

Vergés, Martí; Vinyoles, Teresa, *De la seu de Frodoi a la Catedral Romànica de Barcelona*, *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, 2000, el text està a la web.

Un altre tema que el va preocupar i ocupar va ser desxifrar el perquè de les làpides gòtiques que es troben a la porta de Sant Iu i que havien de correspondre al moment inicial de la reforma de la catedral quan s'iniciava la gòtica. Va ser un treball pràcticament seu, partint del que ja havíem recopilat pels altres treballs

Vergés, Martí; Vinyoles, Teresa, "El portal de Sant Iu de la catedral de Barcelona", *Finestrelles*, 2002 ps.9-49.